

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

GORDILĂ Nicolae
CATAN Liliana
GUZUN Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

JOSANU Ion XXXXX, *născut la XXXXX,*
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.11.2017 – 28.12.2017;

Instanța de apel: 31.01.2018 – 27.02.2018;

Instanța de recurs: 14.05.2018 – 13.06.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central din 28 decembrie 2017, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Josanu I. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, la pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 120 ore.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Josanu I., la 17 septembrie 2017, aproximativ la 00.30 min, aflându-se la domiciliul său situat în XXXXX, în incinta casei, în urma conflictului iscat spontan între el și fratele său Josanu Gh., cu scopul cauzării leziunilor corporale, i-a aplicat lovituri cu piciorul în față, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 2297/D din 27 octombrie 2017, leziuni corporale care se califică ca vătămare ușoară, ce a condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată a ultimului.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal – violența în familie, adică *acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care fără contestarea sentinței în latura penală, a solicitat încasarea de la Josanu I. a cheltuielilor judiciare în beneficul statului în sumă de 1088 lei, care au fost suportate pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 2297/D – 320 lei și pentru efectuarea rapoartelor de constatare nr. 2129/D – 320 lei și respectiv nr. 2496 – 448 lei, menționând în acest sens că, potrivit dispozițiilor art. 227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora trebuie suportată de inculpat în cazul condamnării acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, apelul procurorului a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței în privința lui Josanu I., fără careva modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, solicitarea apelantului de a încasa de la inculpat cheltuielile judiciare în sumă de 1088 lei, care au fost suportate de stat pentru efectuarea expertizei judiciare și rapoartelor de constatare nr. 2297/D – 320 lei și respectiv nr. 2129/D – 320 lei și nr. 2496 – 448 lei, urmează a fi respinsă, din motiv că, potrivit art. 143 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală *expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză*. Tot aici, instanța a făcut trimitere la prevederile art.143 alin. (2) din legea procesuală, care stipulează că *plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat*.

Conform art. 34 alin. (3) Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086-XIV din 23 iunie 2000, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt achitate din bugetul de stat, cu excepția cazurilor când aceasta se solicită de către părțile la caz. Cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat în sumă de 1088 lei, urmează a fi trecute în contul statului, or normele procesual-penale nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză obligatorie, iar la caz, expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală.

De asemenea, instanța a indicat că, va respinge apelul acuzatorului de stat, or, conform art. 221 alin. (4) Cod procedura penală, *„procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, precum și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul, de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice”*.

Așadar, reieșind din norma precitată, s-a reținut că procurorul nu a formulat și înaintat acțiune civilă în cadrul procesului penal, formulând cerințele corespunzătoare, limitându-se la invocarea circumstanțelor privind cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate.

Pentru considerentele expuse, instanța a conchis asupra respingerii argumentelor procurorului din cererea de apel, în vederea încasării de la inculpat a sumei de 1088 lei cheltuiți de stat pentru efectuarea expertizei judiciare și celor două rapoarte de constatare, deoarece acestea au fost dispuse de către organul de urmărire penală.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecarea în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în sumă de 1088 lei.

În motivarea recursului, se menționează că decizia instanței de apel este pasibilă casării, deoarece nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Recurentul indică că cheltuielile judiciare în quantum de 1088 lei au fost suportate de stat pentru efectuarea expertizei nr.2297/D - 320 lei și a rapoartelor de constatare nr.2129/D - 320 lei și nr.2496 - 448 lei, în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Soluția instanței de apel, prin care a fost menținută sentința instanței de fond cu privire la neîncasarea cheltuielilor de judecată, contravine normelor procesual-penale în vigoare, în particular avându-se în vedere art. 227 alin. (1) – (3) și art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală.

Astfel, avansarea cheltuielilor judiciare de către stat î-și are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

La acest capitol, s-au menționat și modificările operate la legea procesual-penală din data de 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2017, *prin care a fost abrogat* alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, *și care prevedea că*, plata expertizelor judiciare efectuate în cadrul urmăririi penale se fac din contul mijloacelor bugetului de stat.

În acest context, de către instanța de apel urma fi aplicat art.3 din Codul de procedură penală, care prevede că la judecarea cauzei se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanța judecătorească, și ca urmare cheltuielile judiciare sus menționate urmau a fi încasate din contul inculpatului.

În ceea ce privește temeiul obligației de a suporta cheltuielile judiciare, se distinge că, inculpatul condamnat, urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale, deoarece fără săvârșirea infracțiunii, astfel de cheltuieli nu s-ar fi realizat, adică inculpatul urmează să suporte numai acele cheltuieli, care sunt în culpă procesuală.

Mai mult ca atât, partea acuzării pledează ca inculpații condamnați urmează să plătească toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a sentinței de condamnare, inclusiv și plata unei expertize dispuse din oficiu sau la cererea părții civile.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procuror, în baza materialelor din dosar și raportat la criticele recurentului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele motive.

Cu titlu preliminar, se relevă că soluția de inadmisibilitate a recursului depus de procuror se întemeiază, *în drept*, pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că cererea este vădit neîntemeiată.

În esență, la caz, reieșind din criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel, de altfel și soluția primei instanțe, în exclusivitate din considerentul că, în opinia lui, instanțele eronat nu au încasat cheltuielile judiciare de la Josanu I. în cuantum de 1088 lei, suportate de stat pentru instrumentarea acestui dosar.

Verificând actele cauzei, raportat la alegațiile procurorului, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele avansate de recurent, nu și-au găsit confirmarea, iar soluțiile adoptate pe marginea acestei spețe, atât de către instanța de fond, cât și de cea de apel, sunt legale, întemeiate și urmează a fi menținute integral.

Prin urmare, Colegiul penal găsește vădit nefondată revendicarea procurorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, privitor la neîncasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului pentru efectuarea unei expertize judiciare și a celor două rapoarte de constatare, dat fiind că, în dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

În situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, nu din contul inculpatului. O atare prevedere legale se conține în dispoziția art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, unde este stipulat expres că, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală. Excepția despre care ne relevă legiuitorul cuprinsă în art. 142 Cod de procedură penală, nu este incidentă cauzei date.

Din actele cauzei, se constată că efectuarea raportului de constatare nr. 2129/D din 27 septembrie 2017, prin care s-au analizat un set de documente medicale ale părții vătămate Josanu Gh., a fost dispus de ofițerul de urmărire penală Babenco N. în vederea constatării gravității vătămarilor corporale depistate la partea vătămată. (*a se vedea f.d. 57*) De asemenea, urmează de evidențiat că, și raportul de constatare nr. 4196 din 19 septembrie 2017, precum și expertiza judiciară cu nr. 2297/D din 27 octombrie 2017, au avut același ordonator.

Prin urmare, corect instanța de apel a statuat asupra faptului că, plata pentru efectuarea acestor acțiuni procesuale, în sumă totală de 1088 lei, urmează a fi încasată din contul bugetului de stat, dar nu a inculpatului, întrucât o acoperire legală în acest sens nu există la moment. Prin alte cuvinte, atât normele procesual-penale relevante cauzei, cuprinse în art. 227 – 229, precum și cele din Legea specială nr. 68/2016 amintită supra, stabilesc că responsabilul pentru achitarea plăților încasate de la stat în folosul organelor îndrituite cu efectuarea expertizelor judiciare sau rapoartelor de constatare, sunt ordonatorii unor atare acțiuni procesuale.

Din ansamblul considerentelor care preced, rezultă că cheltuielile judiciare suportate pentru instrumentarea acestei cauze urmează a fi acoperite din bugetul de stat, acestea neputând face obiectul unei rambursări din partea inculpatului, în cazul în care ultimul nu le-a ordonat.

Pe lângă cele consemnate, Colegiul ține să evidențieze faptul că, exceptând situația în care instanța de apel a făcut trimitere la unele norme, care deja au fost abrogate, totuși soluția privitor la neîncasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, este corectă și legală, de aceea se menține integral.

Având în vedere acestea, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorilor de drept semnalate de procuror și prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 227-229, 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, neexistând vreun temei pentru admiterea recursului în sensul declarat.

8. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe Josanu Ion XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 iulie 2018.

Președinte

GORDILĂ Nicolae

Judecător

CATAN Liliana

Judecător

GUZUN Ion